

DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52\(3\).158-169](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2023.52(3).158-169)
УДК 364:330.34:69

Л.О. Згалат-Лозинська
ORCID: 0000-0002-2063-5738
док. екон. наук, професор

Київський національний університет будівництва та архітектури

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ЯК СКЛАДОВА КОРПОРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. У статті досліджено значення корпоративної соціальної відповідальності для будівельних підприємств як важливого чинника їхньої конкурентоспроможності та стабільності. Розглянуто соціальні гарантії як інструмент підвищення мотивації працівників, збереження кадрів та забезпечення безпечних умов праці, своєчасної виплати заробітної плати, медичного й страхового захисту, а також можливостей для професійного розвитку.

Проаналізовано впровадження соціальних гарантій у будівельному секторі України та їхню відповідність міжнародним стандартам, зокрема європейським. Визначено ключові відмінності та перспективи вдосконалення соціальних практик у вітчизняному будівництві. Оцінено економічний і соціальний ефект корпоративної соціальної відповідальності, її вплив на продуктивність праці, імідж підприємства і довіру стейкхолдерів.

Особливу увагу приділено бар'єрам впровадження корпоративної соціальної відповідальності, серед яких фінансові обмеження, нестабільність державного регулювання та недостатній рівень корпоративної культури відповідального бізнесу. Досліджено, як ці фактори впливають на реалізацію соціальних ініціатив, та запропоновано шляхи їх подолання.

Запропоновано практичні рекомендації щодо інтеграції принципів сталого розвитку в корпоративну стратегію, адаптації міжнародних стандартів корпоративної соціальної відповідальності і створення прозорих механізмів моніторингу соціальних зобов'язань. Рекомендується активніше залучати працівників до процесів прийняття рішень, розвивати корпоративну культуру та підтримувати ініціативи, що сприятимуть підвищенню ефективності компаній і сталому розвитку підприємств будівельної галузі. У майбутньому прозора звітність і державна підтримка через податкові стимули та гранти сприятимуть впровадженню міжнародних стандартів корпоративної соціальної відповідальності і підвищенню ефективності соціальних гарантій у будівельній галузі.

Ключові слова: *корпоративна соціальна відповідальність, будівельні підприємства, соціальні гарантії, умови праці, стійкий розвиток, міжнародні стандарти, культура відповідального бізнесу.*

Актуальність теми дослідження. Питання корпоративної відповідальності будівельних підприємств, зокрема в аспекті забезпечення соціальних гарантій для працівників, є вкрай актуальним у сучасних реаліях. Будівельна галузь, як один з ключових секторів економіки, відіграє вирішальну роль у створенні інфраструктури, розвитку міст та регіонів, а також забезпеченні зайнятості значної частини населення. Водночас, специфіка галузі характеризується підвищеним рівнем ризику для здоров'я та безпеки працівників, значними фізичними навантаженнями та, як правило, нестабільними умовами праці, що зумовлює необхідність запровадження соціальних гарантій та відповідальної корпоративної політики. Крім того, реалізація соціальних гарантій сприяє не лише зростанню продуктивності праці, але й формуванню більш сталого та соціально орієнтованого бізнес-середовища. В умовах нагальної необхідності відновлення інфраструктури та житлового фонду країни, соціальна відповідальність будівельних підприємств набуває особливого значення, що вимагає консолідації зусиль, спрямованих на забезпечення прав і соціальних гарантій працівників, неухильне дотримання вимог нормативно-правових актів у соціально-трудовій сфері, а також досягнення соціальної справедливості.

Отже, дослідження соціальних гарантій як елемента корпоративної відповідальності будівельних підприємств є не лише своєчасним, а й необхідним для забезпечення сталого розвитку підприємств будівельної галузі, підвищення їх конкурентоспроможності та впровадження сучасних стандартів відповідального ведення бізнесу.

Постановка проблеми. Незважаючи на значний науковий та практичний інтерес до питань корпоративної соціальної відповідальності, окремі аспекти забезпечення соціальних гарантій у будівельній галузі залишаються недостатньо дослідженими, що зумовлює необхідність подальшого теоретичного та практичного опрацювання цієї проблематики. Наразі існують значні прогалини у нормативно-правовому забезпеченні соціальних гарантій працівників будівельних підприємств, оскільки відсутні єдині стандарти та механізми регулювання корпоративної соціальної відповідальності у зазначеній сфері, що ускладнює процес контролю за виконанням підприємствами своїх соціальних зобов'язань, а також створює правову невизначеність щодо відповідальності за порушення трудових і соціальних прав працівників. Окрім цього, держава не пропонує достатніх стимулів для будівельних компаній, які прагнуть запроваджувати соціально відповідальні практики, що обмежує поширення таких ініціатив. Недостатньо дослідженими залишаються фінансово-економічні аспекти забезпечення соціальних гарантій, зокрема питання

щодо впливу соціальних ініціатив на економічну ефективність діяльності будівельних підприємств. Відсутність комплексного аналізу взаємозв'язку між соціальною відповідальністю та фінансовою стабільністю компаній призводить до того, що багато підприємств сприймають соціальні зобов'язання як додатковий фінансовий тягар, а не як інвестицію у довгостроковий розвиток. Крім того, бракує ефективних фінансових інструментів, які могли б сприяти реалізації програм соціального захисту працівників, а також механізмів оцінки ефективності таких заходів у контексті загальної діяльності компаній. З огляду на викладене, проблема забезпечення соціальних гарантій як складової корпоративної соціальної відповідальності будівельних підприємств потребує подальшого вивчення та розробки дієвих механізмів її вирішення. Це зумовлює необхідність проведення подальших досліджень, спрямованих на вдосконалення правових, фінансових, організаційних та соціально-економічних аспектів соціальної відповідальності у будівельній галузі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) у будівельній галузі, включно з питанням забезпечення соціальних гарантій для працівників, широко висвітлюється у сучасних дослідженнях. Науковці та практики визнають важливість соціальної відповідальності як ключового елементу сталого розвитку та інструменту покращення трудових відносин у будівельній сфері. У роботах вітчизняних дослідників, таких як Грішнова О.А., Думанська В.П. [1], Длугопольський О.В. [2], Колот А.М. [3], Краплич Р. [4], Кузьмін О. Є., Станасюк Н. С., Уголькова О. З. [5], Лебедев І.В. [6], Панченко В.П. [7], Ткач Є.В., Ткач С.В. [8], Ярова В.В. [9] розглядаються особливості впровадження соціально відповідальних практик в Україні. Зокрема, увага приділяється питанням охорони праці, забезпечення рівного доступу до професійного навчання та дотримання трудових прав працівників. Іноземні дослідники, зокрема Drucker P.F. [10], Steurer R., Langer M., Konrad A., Martinuzzi A. [11] акцентують увагу на економічних перевагах КСВ у будівельній галузі, водночас підкреслюється, що основними перешкодами для впровадження КСВ є фінансові обмеження та недостатня обізнаність керівників.

Однак, незважаючи на значний внесок дослідників у розвиток цієї тематики, залишається низка нерозв'язаних питань. Зокрема, недостатньо вивчені специфічні особливості впровадження соціальних гарантій у будівельній галузі України, їхній вплив на продуктивність праці, а також механізми адаптації міжнародних стандартів до умов національного ринку праці. Це підкреслює необхідність подальших досліджень, спрямованих на розробку інструментів для ефективного впровадження КСВ у будівельних підприємствах.

Метою даного дослідження є аналіз корпоративної відповідальності будівельних підприємств, зокрема у контексті забезпечення соціальних

гарантій для працівників, а також розробка рекомендацій щодо удосконалення практик КСВ у будівельній галузі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Корпоративна соціальна відповідальність, що реалізується через надання соціальних гарантій, здатна суттєво підвищити конкурентоспроможність будівельних підприємств, оскільки стабільність і задоволеність працівників не тільки забезпечують ефективну роботу, але й є важливим чинником, що формує позитивний імідж компанії на ринку. Підприємство, яке демонструє соціальну відповідальність перед працівниками і суспільством, здатне залучати нових клієнтів і партнерів, оскільки така поведінка зміцнює його репутацію.

Аналіз показує, що забезпечення високого рівня соціальних гарантій сприяє формуванню стабільної та лояльної команди, що, своєю чергою, зменшує потребу в постійному наборі нових кадрів, підвищує коефіцієнт стабільності персоналу та знижує операційні витрати, пов'язані з плинністю кадрів. Отже, корпоративна соціальна відповідальність, зокрема у вигляді соціальних гарантій, є не лише етичним вибором, але й стратегічним інструментом, який сприяє сталому розвитку та підвищенню конкурентоспроможності будівельних підприємств.

Соціальна відповідальність будівельних компаній є важливою складовою їхньої стратегії розвитку, оскільки вона охоплює широкий спектр практик, що спрямовані на забезпечення добробуту працівників, підвищення якості умов праці, дотримання екологічних стандартів та сприяння розвитку місцевих громад. Соціальні гарантії для працівників будівельних підприємств охоплюють широкий спектр заходів: від до медичного страхування та забезпечення фінансової підтримки у разі травм чи хвороб. Однак безпека працівників є одним з найбільш важливих аспектів соціальної відповідальності будівельних компаній, оскільки будівельний сектор відзначається високим рівнем травматизму, через специфіку виробничих процесів, фізично важкі та небезпечні умови праці. За даними досліджень, підприємства, багато підприємств не приділяють достатньої уваги цим питанням через обмежені фінансові ресурси або відсутність відповідного відомчого контролю. Водночас ті підприємства, які активно впроваджують політику безпеки праці, зазвичай мають менше травм та нещасних випадків, що позитивно позначається на рівні довіри серед працівників. Характеризуючи перелік гарантій, спрямованих на збереження життя та здоров'я працівників, доцільно систематизувати їх за групами:

- створення безпечних, комфортних робочих місць, що відповідають вимогам стандартів безпеки та охорони праці;
- регулярне проведення атестації робочих місць, контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних норм та відповідність робочих приміщень вимогам безпеки, запобігання професійним захворюванням;

- організація на будівельних майданчиках безпечного технологічного процесу та виробничого середовища відповідно до затверджених нормативів і стандартів охорони праці; своєчасна перевірка стану техніки та обладнання задля запобігання травматизму та професійним захворюванням;

- регулярне навчання працівників з питань охорони праці – організація інструктажів, спеціального навчання та перевірки знань з безпеки праці для всіх працівників, особливо тих, хто працює в умовах підвищеної небезпеки, що передбачає проведення вступного, первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів, що натеper враховують також вимоги військового часу;

- забезпечення сучасними засобами індивідуального захисту – надання працівникам необхідного захисного одягу, взуття, спеціального обладнання (каски, рукавиці, захисні окуляри тощо) відповідно до умов праці. Окрім цього, роботодавець зобов'язаний контролювати справність і якість цих засобів та забезпечувати їх своєчасну заміну або ремонт.

Будівельні компанії, що прагнуть бути соціально відповідальними, повинні:

- забезпечити працівників медичним та страхуванням від нещасних випадків;

- надавати компенсації у разі травм на виробництві;

- створювати системи підтримки працівників у випадку тимчасової втрати працездатності.

Надання страхової підтримки є одним з основних інструментів, які допомагають будівельним компаніям зберігати репутацію надійного роботодавця і створюють додаткову мотивацію для працівників. В цьому аспекті важливими соціальними гарантіями є:

- страхування на випадок травм, хвороб або нещасного випадку є критично важливим, особливо для тих працівників, які виконують небезпечні роботи;

- охорона здоров'я та медична допомога, утримання власних медичних закладів, санаторії, профілакторіїв для забезпечення працівникам доступу до медичного обслуговування, якісної медичної допомоги та реабілітації, що є особливо актуальним у галузях із підвищеним рівнем травматизму;

- пенсійне забезпечення та соціальні виплати – дотримання державних гарантій щодо пенсійного забезпечення та фінансова підтримка у разі втрати працездатності, участь у недержавних пенсійних та соціальних програмах.

Одним із наріжних каменів соціальної відповідальності є своєчасна виплата заробітної плати, що не лише забезпечує працівникам фінансову стабільність і соціальний захист, але й демонструє повагу до їхньої праці. Для будівельних компаній, зокрема, важливо не обмежуватися лише своєчасністю виплат. Необхідно запроваджувати політику повної прозорості у питаннях заробітної плати, що сприяє підвищенню рівню

мотивації, лояльності працівників, зменшенню ризику виникнення трудових конфліктів, формуванню позитивного іміджу компанії як надійного та відповідального роботодавця.

Інвестування в підвищення кваліфікації та розвиток працівників, впровадження програм навчання є також вагомими компонентами соціальної відповідальності будівельних організацій. В умовах високої конкуренції на ринку праці, компанії, які пропонують навчання та кар'єрне зростання своїм співробітникам, здатні залучати і зберігати найкращих професіоналів.

Підвищення кваліфікації у будівельній галузі може включати:

- внутрішні та зовнішні тренінги з освоєння сучасних будівельних технологій, матеріалів та методів роботи;
- участь у сертифікаційних програмах і курсах підвищення кваліфікації для опанування нових спеціальностей або вдосконалення професійних навичок;
- підтримку у здобутті спеціалізованої освіти або проходженні професійної перепідготовки за рахунок підприємства.

Дослідження практик впровадження соціальних гарантій у будівельному секторі України показало, що багато будівельних компаній прагнуть до впровадження соціальної відповідальності, однак рівень і ефективність таких практик значно варіюються. Загалом, більшість компаній зосереджені на базових аспектах соціальних гарантій, таких як забезпечення безпеки праці та своєчасна виплата заробітної плати, однак питання надання медичного страхування, пенсійних виплат та можливості для професійного розвитку часто залишаються поза увагою або реалізуються лише в рамках великих компаній із значними фінансовими можливостями.

У порівнянні з міжнародними стандартами, рівень соціальних гарантій у будівельному секторі України залишається досить низьким. Зокрема, у країнах Європи, таких як Німеччина, Великобританія та Нідерланди, будівельні компанії активно реалізують стратегії корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), зокрема:

- запроваджують всеосяжні медичні та пенсійні програми для працівників;
- створюють можливості для постійного навчання та сертифікації;
- реалізують програми з підтримки здоров'я, включаючи фізкультурні заходи, психологічну підтримку тощо;
- забезпечують більш високий рівень захисту для працівників, зокрема при травмах на виробництві.

Для підвищення конкурентоспроможності будівельних компаній в Україні важливо дотримуватися міжнародних стандартів корпоративної соціальної відповідальності та інтегрувати їх у виробничі процеси. Зокрема, можуть бути впроваджені такі стандарти:

- ISO 26000 (Соціальна відповідальність) – адаптація принципів цього міжнародного стандарту, що надає рекомендації щодо дотримання прав людини, трудових норм, екологічної відповідальності, етики та прозорості бізнесу;

- глобальний договір ООН – впровадження його принципів сприятиме дотриманню прав людини, забезпеченню сталого розвитку, боротьбі з корупцією та підвищенню соціальної відповідальності бізнесу.

- сертифікація за міжнародними стандартами у сфері безпеки праці та екології – запровадження систем управління відповідно до ISO 9001 (управління якістю), ISO 14001 (екологічний менеджмент), ISO 45001 (охорона праці), що забезпечить відповідність українських будівельних підприємств міжнародним вимогам і сприятиме їх інтеграції у світовий ринок. Така сертифікація підкреслює акцент на сталий розвиток і його інтеграція в стратегію будівельних підприємств допомагає покращити соціальний імідж як серед працівників, так і серед стейкхолдерів.

Зважаючи на актуальність концепції сталого розвитку, необхідно впроваджувати низку практичних заходів, спрямованих на посилення соціальної відповідальності в галузі. Зокрема, важливими напрямками є реалізація екологічних ініціатив, раціональне використання ресурсів та підтримка локальних проєктів. Екологічні ініціативи передбачають застосування ефективних екологічних практик, що включають зниження рівня викидів, впровадження енергоефективних технологій і матеріалів, а також мінімізацію кількості відходів на будівельних майданчиках. Такі заходи не лише сприяють зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище, але й позитивно впливають на репутацію підприємства, зміцнюючи його взаємини з громадськістю та державними установами. Раціональне використання ресурсів потребує особливої уваги до ефективного споживання природних ресурсів, таких як вода та енергія. Це можливо завдяки впровадженню сталих будівельних матеріалів і технологій, що забезпечують зменшення екологічного сліду діяльності підприємства. Підтримка локальних ініціатив передбачає активну співпрацю з місцевими громадами, спрямовану на реалізацію проєктів, які сприяють соціальному та економічному розвитку регіону, де підприємство веде свою діяльність. Такий підхід не лише покращує взаємодію з місцевим населенням, а й сприяє формуванню позитивного іміджу компанії в межах суспільства.

Важливим аспектом забезпечення соціальної відповідальності будівельних підприємств є створення прозорих механізмів моніторингу виконання соціальних зобов'язань. Прозорість відіграє ключову роль у цьому процесі, оскільки сприяє не лише належному дотриманню встановлених норм, а й формуванню довіри з боку працівників, клієнтів, партнерів і громадськості. З метою ефективного контролю за виконанням соціальних зобов'язань необхідно розробити та впровадити систему моніторингу та звітності, що охоплює ключові аспекти, зокрема безпеку

праці, охорону навколишнього середовища та соціальні гарантії для працівників. Проведення регулярних внутрішніх і зовнішніх аудитів, що включають оцінку соціальних аспектів діяльності підприємства, сприятиме виявленню наявних проблем і розробленню шляхів їх усунення. Забезпеченню відкритості та підзвітності компанії сприятиме публічна звітність, яка має ґрунтуватися на міжнародних стандартах, таких як GRI (Global Reporting Initiative). Це дозволить відображати досягнення компанії у сферах соціальної відповідальності, екологічного менеджменту та економічного розвитку, що, у свою чергу, позитивно вплине на її репутацію та рівень довіри з боку суспільства. Окрему увагу слід приділити залученню зацікавлених сторін, що передбачає регулярні зустрічі з працівниками, профспілками, місцевими громадами, постачальниками та іншими партнерами. Така взаємодія сприятиме отриманню зворотного зв'язку щодо впроваджених соціальних ініціатив, що дозволить оперативно виявляти проблемні аспекти та коригувати стратегії розвитку будівельних підприємств відповідно до потреб суспільства.

Формування культури відповідального бізнесу є необхідною умовою для забезпечення сталого розвитку соціальних гарантій та підвищення відповідальності компанії за власні дії. Важливим аспектом цього процесу є розвиток корпоративної культури відповідальності, що охоплює як керівництво, так і всіх співробітників підприємства. Ефективним засобом формування такої культури є навчання та підвищення обізнаності працівників шляхом організації регулярних тренінгів і семінарів. Тематика таких заходів повинна охоплювати ключові аспекти соціальної відповідальності, екологічної свідомості, етики ведення бізнесу, а також забезпечення дотримання прав людини та трудових норм. Завдяки таким ініціативам співробітники отримують необхідні знання, що сприяють формуванню відповідального підходу до виконання професійних обов'язків. Не менш важливим напрямом є заохочення внутрішніх ініціатив, що передбачає створення програм мотивації для працівників, які активно сприяють розвитку корпоративної соціальної відповідальності. Запровадження механізмів підтримки співробітників, які ініціюють та реалізують ідеї, спрямовані на покращення соціальної та екологічної ситуації в межах підприємства, сприятиме підвищенню рівня залученості персоналу та формуванню стійких корпоративних цінностей.

Для забезпечення ефективного впровадження принципів соціальної відповідальності будівельні компанії мають активно взаємодіяти з органами влади та місцевими громадами. Така співпраця сприятиме гармонійному розвитку регіонів, створенню сприятливих умов для бізнесу та підвищенню рівня довіри суспільства до компаній. Важливим напрямом цієї діяльності є реалізація спільних ініціатив із місцевими громадами, що передбачає участь у програмах розвитку інфраструктури, створення нових робочих місць, а також підтримку освітніх і соціальних проєктів. Такі заходи сприятимуть не лише покращенню життєвих умов населення, а й

зміцненню позитивного іміджу компаній, які беруть активну участь у суспільному житті. Окрім цього, значну роль відіграє співпраця з органами державної влади, що має ґрунтуватися на розробленні та впровадженні програм, спрямованих на підтримку соціально відповідального бізнесу. Запровадження державних механізмів стимулювання, зокрема субсидій, податкових пільг і грантових програм, сприятиме залученню підприємств до виконання соціальних зобов'язань та створенню сталих моделей розвитку будівельної галузі.

Висновки. Корпоративна соціальна відповідальність у будівельній галузі є невід'ємною складовою сучасного управління. Впровадження соціальних гарантій підвищує рівень задоволеності працівників, сприяє їхній мотивації та збереженню кваліфікованих кадрів, що, в свою чергу, покращує продуктивність підприємств, сприяє соціальній стабільності та економічній стійкості підприємств. Незважаючи на визнану значимість дотримання соціальних гарантій, в будівельній галузі існує низка проблем, пов'язаних з їх реалізацією. До основних проблем можна віднести обмеження фінансових ресурсів, а також недостатнє правове регулювання цього питання на державному рівні, що не дозволяє забезпечити належний рівень соціальних гарантій у сфері соціально-трудових відносин. У багатьох випадках, особливо в умовах війни, відсутня чітка система моніторингу і контролю за виконанням соціальних зобов'язань з боку підприємств.

З огляду на інтеграційні процеси України в ЄС, важливим завданням є гармонізація підходів до КСВ із європейськими стандартами, що передбачають підвищення рівня соціального захисту, дотримання прав людини та сталий розвиток. Формування корпоративної культури відповідальності, інвестиції в навчання персоналу та підтримка локальних ініціатив стануть ключовими факторами для збереження трудового потенціалу та зміцнення конкурентоспроможності українських будівельних компаній. У майбутньому впровадження прозорих механізмів звітності та підтримка соціально відповідальних підприємств з боку держави через податкові стимули та грантові програми сприятиме наближенню до міжнародних стандартів корпоративної соціальної відповідальності та дозволить підвищити ефективність впровадження соціальних гарантій у будівельних підприємствах.

Список використаної літератури

1. Грішнова О.А., Думанська В.П. Екологічний вектор соціальної відповідальності. Економіка і управління. 2011. № 3. С. 32–38.
2. Длугопольський О. В. Соціальна відповідальність бізнесу: приклади розвинутих країн світу для України. European scientific journal of Economic and Financial innovation. 2020. №2(6). URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/119/106>

3. Колот А.М. Соціальна відповідальність людини як чинник стійкої соціальної динаміки: теоретичні засади. Україна: аспекти праці. 2011. № 3. С. 3-9.

4. Краплич Р. Корпоративна соціальна відповідальність українського бізнесу: досвід Фундації Острозьких: посібник для бізнесу та неприбуткових організацій / упоряд. Р. Бовгира, С. Пайсаніди, О. Краплич, А. Кіслов, С. Гутюк. Рівне: Фундація ім. князів-благодійників Острозьких, 2005. 74 с.

5. Кузьмін О. Є., Станасюк Н. С., Уголькова О. З. Соціальна відповідальність бізнесу: поняття типологія та чинники формування. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2021. №2(6). URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/nov/25482/nzmened-56-64.pdf>

6. Лебедев І.В. Соціальні технології сучасного менеджменту. Формування ринкової економіки: зб. наук. пр. Спец. вип. Стратегічні імперативи сучасного менеджменту у 2 ч. Ч. 2. К.: КНЕУ, 2012. С. 363.

7. Панченко В.П. Соціальна відповідальність бізнесу як складова євроінтеграції України. Міжнародна економіка: інтеграція науки та практики: Збірник наук. праць. К.: НТУУ «КПІ», 2011. 220 с.

8. Ткач Є.В., Ткач С.В. Соціально відповідальний та інноваційно активний власний мікро-, малий та середній бізнес як основа економічного розвитку. Науковий вісник Чернівецького університету. Серія Економіка. 2021. № 830. С. 10–20. DOI: <https://doi.org/10.31861/ecovis/2021-830-1>

9. Ярова В.В. Категорія «соціальна відповідальність»: теоретичні джерела, еволюція підходів до визначення, практика розвитку. Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. 2013. № 4. С. 63–69.

10. Drucker P.F. Management: Tasks, Responsibilities, Practices. N.-Y.: Harper&Row, 1994. 840 p

11. Steurer R., Langer M., Konrad A., Martinuzzi A. Corporations, Stakeholders and Sustainable Development I: A Theoretical Exploration of Business-Society Relations / Journal of Business Ethics. 2005. Vol. 61. № 3. P. 263–281.

References:

1. Hrishnova O.A., Dumanska V.P. (2011) Ekologichnyi vektor sotsialnoi vidpovidalnosti [Ecological vector of social responsibility]. *Ekonomika i upravlinnia*, 3, 32–38.

2. Dluhopolskyi O. V. (2020) Sotsialna vidpovidalnist biznesu: pryklady rozvynutykh krain svitu dlia Ukrainy [Social responsibility of business: examples of developed countries of the world for Ukraine]. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*, №2(6). URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/119/106>

3. Kolot A.M. (2010) Sotsialna vidpovidalnist liudyny yak chynnyk stiikoi

sotsialnoi dynamiky: teoretychni zasady [Human social responsibility as a factor of sustainable social dynamics: theoretical foundations]. Ukraina: aspekty pratsi, 7, 3–9.

4. Kraplych R. (2005) Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist ukraïnskoho biznesu: dosvid Fundatsii Ostrozkykh: posibnyk dlia biznesu ta neprybutkovykh orhanizatsii [Corporate social responsibility of Ukrainian business: the experience of the Ostrozki Foundation: a guide for businesses and non-profit organizations]. Rivne: Fundatsiia im. kniaziv-blahodiinykiv Ostrozkykh. 74 p.

5. Kuzmin O. Ye., Stanasiuk N. S., Uholkova O. Z. (2021) Sotsialna vidpovidalnist biznesu: poniattia typolohiia ta chynnyky formuvannia [Social responsibility of business: concept, typology and factors of formation]. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku*, 2(6). <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/nov/25482/nzmened-56-64.pdf>

6. Lebediev I.V. (2012) Sotsialni tekhnolohii suchasnoho menedzhmentu [Social technologies of modern management]. Formuvannia rynkovoï ekonomiky: Spets. vyp. Stratehichni imperatyvy suchasnoho menedzhmentu u 2 ch. Ch. 2. Kyiv: KNEU, 363p.

7. Panchenko V.P. (2011) Sotsialna vidpovidalnist biznesu yak skladova yevrointehratsii Ukrainy. *Mizhnarodna ekonomika: intehratsiia nauky ta praktyky*. Kyiv: NTUU «KPI», 220 p.

8. Tkach Ye.V., Tkach S.V. (2021) Sotsialno vidpovidalnyi ta innovatsiino aktyvnyi vlasnyi mikro-, maliy ta serednii biznes yak osnova ekonomichnoho rozvytku [Socially responsible and innovatively active micro, small and medium own business as the basis of economic development]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu. Seriiia Ekonomika*, 830, 10–20. DOI: <https://doi.org/10.31861/ecovis/2021-830-1>

9. Iarova V.V. (2013) Katehoriia «sotsialna vidpovidalnist»: teoretychni dzherela, evoliutsiia pidkhodiv do vyznachennia, praktyka rozvytku [The category "social responsibility": theoretical sources, evolution of approaches to definition, development practice]. *Visnyk Akademii pratsi i sotssalnykh vidnosyn Federatsii profspilok Ukrainy*, 4, 63–69.

10. Drucker P.F. (1994) Management: Tasks, Responsibilities, Practices. New-York: Harper&Row. 840 p.

11. Steurer R., Langer M., Konrad A., Martinuzzi A. (2005) Corporations, Stakeholders and Sustainable Development I: A Theoretical Exploration of Business-Society Relations. *Journal of Business Ethics*, vol. 61, no3, 263–281.

Zgalat-Lozynska L.O.

Providing social guarantees as a component of corporate responsibility of construction enterprises

The article examines the importance of corporate social responsibility for construction companies as an important factor of their competitiveness and stability. The article considers social guarantees as a tool for increasing

employee motivation, staff retention and ensuring safe working conditions, timely payment of wages, medical and insurance protection, as well as opportunities for professional development.

The article analyses the implementation of social guarantees in the construction sector of Ukraine and their compliance with international standards, in particular, European ones. The key differences and prospects for improving social practices in domestic construction are identified. The economic and social effect of corporate social responsibility, its impact on labour productivity, company image and stakeholder trust are assessed.

Particular attention is paid to the barriers to the implementation of corporate social responsibility, including financial constraints, instability of state regulation and insufficient level of corporate culture of responsible business. The author examines how these factors affect the implementation of social initiatives and suggests ways to overcome them. The article offers practical recommendations for integrating the principles of sustainable development into corporate strategy, adapting international standards of corporate social responsibility and creating transparent mechanisms for monitoring social obligations. It is recommended to involve employees more actively in decision-making processes, develop corporate culture and support initiatives that will help improve the efficiency of companies and the sustainable development of construction companies. In the future, transparent reporting and government support through tax incentives and grants will help to implement international standards of corporate social responsibility and improve the effectiveness of social guarantees in the construction industry.

Keywords: corporate social responsibility, construction companies, social guarantees, working conditions, sustainable development, international standards, responsible business culture.

Посилання на статтю

АРА: Zghalat-Lozynska L.O. (2023). Zabezpechennia sotsialnykh harantii yak skladova korporatyvnoi vidpovidalnosti budivelnnykh pidpriemstv. [Providing social guarantees as a component of corporate responsibility of construction companies]. *Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti budivnytstva v umovakh formuvannia rynkovykh vidnosyn*, 52 (3), 144-157.

ДСТУ: Згалат-Лозинська Л.О. Забезпечення соціальних гарантій як складова корпоративної відповідальності будівельних підприємств *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2023. № 52(3). С. 158-169.